

LIETUVOS AKTUARŲ DRAUGIJA

Aktuarinės veiklos standartas Nr. 2

Dokumento keitimo istorija

Data	Versija	Autorius	Keitimų aprašymas
2019-05-07	1	Projekto darbo grupė: G.Girdžiūtė, I.Kriauciūnienė A.Skučaitė, Š.Bazaras	Pradinė dokumento versija

1. Bendroji dalis

- 1.1. Aktuarinės veiklos standartas Nr. 2 (toliau – standartas) taikomas *aktuarams*, vykdančioms *aktuarinę veiklą* Lietuvos Respublikoje arba kitose šalyse, kurie turi parengti *Aktuarinės funkcijos ataskaitą* pagal Mokumas II direktyvos 48 straipsnį ir Deleguotojo Komisijos Reglamento 272 straipsnio 8 paragrafą.
- 1.2. Standarto tikslas – užtikrinti, kad *aktuarinės funkcijos ataskaitos vartotojai* galėtų pasitikėti *ataskaita*, jos prielaidų skaidrumu ir tinkamumu, visapusiškumu, įskaitant tinkamą pateiktų rezultatų neapibrėžtumo išaiškinimą. Tuo tikslu turi būti užtikrinta, kad *ataskaitoje*:
 - Pateikta pakankamai informacijos, kad *vartotojai* galėtų spręsti apie *aktuarinės funkcijos ataskaitos* turinio tinkamumą.
 - Pateikta pakankamai informacijos, kad *vartotojai* galėtų suprasti *aktuarinės funkcijos ataskaitos* galimą poveikį.
 - Informacija pateikta aiškiai ir suprantamai.
- 1.3. Standarto apimtis – pateikti *aktuarams* gaires, kaip tinkamai parengti *Aktuarinės funkcijos ataskaitą*, atsižvelgiant į *vartotoją* bei atitikti Mokumas II direktyvos 48 straipsnyje ir Deleguotojo ES Komisijos Reglamento 2015/35 272 straipsnio 8 paragrafe nustatytus reikalavimus.
- 1.4. Standarte naudojamos sąvokos atitinka sąvokas, numatytas LAD Aktuarinės veiklos standarte Nr. 1, teisės aktuose, jeigu šiame Standarte neapibrėžta kitaip.

2. Apibrėžimai

- 2.1. Aktuarinė funkcija (AF) – administracinės pareigos tam tikroms valdymo užduotims atlikti pagal Mokumas II direktyvos 48 straipsnį.
- 2.2. Aktuarinės funkcijos ataskaita (Ataskaita) – aktuarinės funkcijos ataskaita administraciniam, valdymo ar priežiūros organui pagal Mokumas II direktyvos 48 straipsnį ir su juo susijusius reglamentus, standartus ir gaires. *Ataskaita* gali susidėti iš kelių dalių, kurios gali būti parengtos skirtingu metu.
- 2.3. Aktuaras – LAD tikrasis arba asocijuotasis narys.

- 2.4. Aktuarinė veikla – darbas, reikalaujantis specifinių aktuarinių žinių ir patirties, apimantis, įskaitant, bet neapsiribojant, draudimo techninių atidėjinių skaičiavimus, kiekybinį rizikų vertinimą, draudimo kainodarą, draudimo įmonės mokumo kapitalo skaičiavimą, kitus įvairius aktuarinius skaičiavimus, aktuarinių skaičiavimų procesų priežiūrą, kontrolę ir kt.
- 2.5. AVPO – administracinis, valdymo ar priežiūros organas.
- 2.6. Duomenys – bet kokia kokybinė ir kiekybinė informacija.
- 2.7. Įmonė – draudimo ar perdraudimo įmonė, kuri, remiantis *Mokumas II Direktyvos* 14 straipsniu, gavo leidimą verstis draudimo ar perdraudimo veikla.
- 2.8. Interesų konfliktas – atsiranda, kai individas ar organizacija turi kelis interesus, iš kurių vienas gali daryti įtaką atliekant veiksmus, susijusius su kitu arba lemia, kad darbas nebėra ar nebegali būti suprantamas kaip objektyvus ir nešališkas.
- 2.9. Modelis – supaprastintas tam tikro pasaulio aspekto vaizdas. Modelis aprašomas specifikacijoje, kurioje nurodomi rezultatai, kuriuos siekiama gauti, įvestiniai duomenys, ryšiai tarp jų, matematinės formulės ir algoritmai, sprendimai, siekiant gauti rezultatų rinkinį, naudojant įvestinius *duomenis*, prielaidas, įprastai įtraukiant *aktuario* vertinimą.
- 2.10. Mokumas II Direktyva – 2009/138/ES direktyva.
- 2.11. Ekspertinis vertinimas – *aktuario* vertinimas, pagrįstas aktuarinėmis žiniomis ir patirtimi
- 2.12. Reikšmingumas – veiksniai yra laikomi reikšmingais, jei kartu ar atskirai paėmus, jie gali daryti įtaką *vartotojo* sprendimams. Sprendimas dėl veiksmų reikšmingumo remiasi pagrįstu *vartotojo* vertinimu ir atliekamo darbo atlikimo ir raportavimo bendru kontekstu (panašiai reikšmingai).
- 2.13. Rizikos prisiėmimas – procesas, kurio metu nustatomos, įvertinamos ir įkainojamos draudimo ar perdraudimo rizikos, įskaitant draudimo ar perdraudimo įsipareigojimų prisiėmimą ar atmetimą (atsisakymą).
- 2.14. Specialios paskirties įmonė (SPI) – *įmonė*, kuri perima draudimo ar perdraudimo įmonių riziką ir kuri siekia užsitikrinti prisiimtų įsipareigojimų įvykdymą pajamomis, gautomis išleidus skolos vertybinius popierius, arba naudodama bet kokią kitą finansavimo priemonę, kai finansavimą suteikusių kreditorių teisės įgyvendinamos tik įvykdžius įmonės įsipareigojimus, kylančius iš perdraudimo teisinių santykių.
- 2.15. Savos rizikos ir mokumo vertinimas (ORSA) - vertinimas, atliekamas vadovaujantis *Mokumas II* direktyvos 41, 44, 45, 246 straipsniais ir 2014 m. spalio 10 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 2015/35, kuriuo papildoma *Mokumas II Direktyva*, 262 ir 306 straipsniais.
- 2.16. Techniniai atidėjiniai – *įmonės* techniniai atidėjiniai, apskaičiuoti pagal *Mokumas II Direktyvos* 75-86 straipsniuose nurodytus vertinimo principus.
- 2.17. Vartotojas - bet kuris asmuo (*darbdavys*, priežiūros institucija, asociacija ir pan.), kuriam *aktuaras* teikia ar gali teikti informaciją apie *aktuarinę veiklą*

3.1 Bendri principai

Aktuarinės funkcijos ataskaita ir jos pagrindinės dalys

3.1.1 AF bent kartą per metus turi parengti rašytinę ataskaitą, kuri turi būti pateikta administraciniam, valdymo ar priežiūros organui (AVPO). *Aktuaras* turėtų atsižvelgti į tai, kad vartotojas gali būti ne tik AVPO, bet ir kitą įmonės ar susijusios įmonės funkciją atliekantis asmuo ar atitinkama priežiūros institucija.

3.1.2 *Ataskaitos* forma, struktūra, stilius, išsamumas ir turinys turėtų būti tinkami konkrečioms aplinkybėms ir priimtini vartotojui. *Ataskaita* gali būti sudaryta iš kelių atskirų ataskaitų, kurios apimtų atskiras temas, ir kurios gali būti pateikiamos AVPO atskirai ir skirtingu laiku.

3.1.3 Ataskaitoje turėtų būti:

- (a) nurodyta, kurie aktuariniai standartai buvo taikomi atliktam darbui ir ar atliktas darbas atitinka šiuos aktuarinius standartus;
- (b) nurodyta, kokie aktuariniai standartai yra taikomi *Ataskaitai* ir ar *Ataskaita* atitinka šiuos aktuarinius standartus;
- (c) pateikta detali informacija apie visus reikšmingus nukrypimus nuo aktuarinių standartų, paminėtų (a) ir (b) punktuose.

Aktuarinė funkcija

3.1.4 *Ataskaitoje* turi būti pateikti AF atliktų pagrindinių darbų sąrašas ir šių darbų rezultatų santrauka.

3.1.5 *Ataskaitoje* turėtų būti nurodyti AF nustatyti svarbūs *interesų konfliktai* ir apibūdinti, kaip jie buvo suvaldyti, įskaitant bet kokius galimus *interesų konfliktus* tarp individualių įmonių ir grupės, kuriai draudimo įmonė priklauso.

3.1.6 AF turėtų atskleisti bet kokią reikšmingą rėmimąsi kitų darbais ir kaip AF įsitikino, kad kitų darbai patikimi.

3.1.7 *Ataskaitoje* privalo būti nurodyti asmenys, kurie yra atsakingi už *Ataskaitos* rašymą, ir, jeigu taikoma, kas prisiima galutinę atsakomybę už *Ataskaitos* parengimą.

3.1.8 *Ataskaitoje* gali būti pateikta informacija, parodanti kiek kiekvienas asmuo prisidėjo prie *Ataskaitos* ir, jeigu taikoma, ar asmuo, prisiimantis galutinę atsakomybę už *Ataskaitos* parengimą, turi tinkamų žinių ir patirties, kad galėtų įgyvendinti šią rolę.

Aktuarinės funkcijos ataskaitos turinys

3.1.9 *Ataskaitoje* privalo būti aiškiai nurodyti visi trūkumai ir pateiktos rekomendacijos kaip šiuos trūkumus ištaisyti atsižvelgiant į reikšmingumą ir proporcingumą.

3.1.10 *Ataskaitoje* turėtų būti įtraukta pakankamai informacijos ir aptarta kiekviena sritis taip, kad AVPO galėtų įvertinti jos reikšmę.

3.1.11 *Ataskaitoje* turėtų būti apibendrinti pagrindiniai *duomenys*, kurie darė įtaką priimant sprendimus, ir atkreiptas dėmesys į bet kokias *reikšmingas* neapibrėžtumo ir jo šaltinių sritis bei į bet kokią *reikšmingą* AF padarytą *ekspertinį vertinimą*.

Aktuarinės funkcijos ataskaitos grįžtamasis ryšys

3.1.12 AF, pabaigdamas *Ataskaitą*, turėtų aptarti savo išvadas ir rekomendacijas su vadovybe. AF, pateikęs *Ataskaitą*, turėtų siekti grįžtamojo ryšio iš AVPO dėl Ataskaitos turinio ir atsižvelgti į pastabas rengiant Ataskaitas ateityje.

3.1.13 *Ataskaitoje* turėtų būti atskleista ar į ankstesnėse *Ataskaitose* pateiktas rekomendacijas buvo atsižvelgta ir, jei taip – atskleista kokia apimtimi rekomendacijos įgyvendintos.

3.2. Techniniai atidėjiniai

3.2.1 Išvados apie techninių atidėjinių tinkamumą ir patikimumą

3.2.1.1 *Ataskaitoje* turi būti aiškiai nurodomos *techninių atidėjinių* tinkamumo ir patikimumo analizės išvados. Išvados turėtų apimti bet kokius *AF* pastebėjimus ir identifikuotus reikšmingus trūkumus ar nepakankamumus, pateikiamos rekomendacijos kaip tai galėtų būti ištaisyta.

3.2.1.2 *Ataskaitoje* turėtų būti įtrauktas vertinimas, ar *techniniai atidėjiniai* skaičiuojami pagal Mokymas II direktyvos 75 - 86 straipsnius, ir patarimai, jeigu būtini kokie nors pakeitimai siekiant, kad būtų pasiekta atitiktis.

3.2.1.3 *Ataskaitoje* privalo būti aiškiai nurodyti neapibrėžtumo šaltiniai ir neapibrėžtumo lygis, kylantis dėl daromų įverčių *techninių atidėjinių* skaičiavimuose. *Ataskaitoje* turėtų būti nurodytos aplinkybės, kurios gali sukelti faktinių rezultatų nuokrypį nuo rezultatų, gautų naudojant pagrindines *techninių atidėjinių* skaičiavimų prielaidas ir, jei galima, iliustruotas rezultatų nuokrypis aprašant galimus scenarijus

3.2.2 Svarbi informacija apie techninius atidėjinius

3.2.2.1. *AF* turėtų užtikrinti, kad faktoriai, kurie daro *reikšmingą* įtaką *techninių atidėjinių* sumai, įskaitant rizikos veiksnius ir prielaidas, būtų aiškiai išdėstyti *Ataskaitoje*.

3.2.2.2 Ypatingai *Ataskaitoje* turėtų būti atkreiptas dėmesys į *reikšmingus* ekspertinio vertinimo sprendimus, daromus *techninių atidėjinių* skaičiavimuose.

3.2.3. Laikotarpio pradžios ir pabaigos techninių atidėjinių atskleidimas

3.2.3.1 *Ataskaitoje* turėtų būti atskleisti laikotarpio pradžios ir pabaigos techniniai atidėjiniai, jeigu įmanoma, išskirstyti į tiksliausią įvertį ir rizikos maržą. Pateikta techninių atidėjinių pokyčiams dariusių veiksnių apžvalga ir pokyčių įtaka nuosavam kapitalui.

3.2.4. Proceso koordinavimas

3.2.4.1. *Ataskaitoje* turėtų būti pateikta išsami techninių atidėjinių apskaičiavimo procesų apžvalga. .

3.2.5. Duomenų pakankamumas ir kokybė

3.2.5.1. *Ataskaitoje* privalo būti pateikta *AF* atlikto *duomenų*, naudojamų *techninių atidėjinių* skaičiavimuose, vertinimo ir kontrolės priemonių apžvalga ir paaiškinimai, ar *AF* nuomone *duomenys* yra tikslūs, aktualūs, patikimi ir išsamūs.

3.2.5.2. *Ataskaitoje* privalo būti nurodyti bet kokie *reikšmingi duomenų* neapibrėžtumai ar apribojimai ir pateiktas požiūris į juos kiek tai susiję su *techninių atidėjinių* skaičiavimais. Mažiausiai gali būti įtraukiami apribojimai, susiję su jų tinkamumu tikslui pasiekti, nuoseklumu laike, informacinių technologijų sistemomis, individualių polisų duomenų ir istorinių duomenų galimybėmis.

3.2.5.3. *Ataskaitoje* turėtų būti pateikta *techninių atidėjinių* pagal veiklos kryptis apžvalga, *duomenų* suskirstymas į homogenines rizikos grupes ir šio suskirstymo tinkamumo vertinimas įmonės prisiimtos rizikos atžvilgiu.

3.2.5.4. *Ataskaitoje* turėtų būti atsižvelgiama į finansinėje rinkoje pateikiamą susijusią informaciją ir bendrai prieinamus duomenis apie draudimo riziką bei paaiškinama, kaip tai integruota į *techninių atidėjinių* vertinimą.

3.2.6 Metodai ir modeliai

3.2.6.1 *Ataskaitoje* turi būti apžvelgtas kaip buvo vertintas techninių atidėjinių skaičiavimuose naudotų metodų ir modelių tinkamumas atsižvelgiant į pagrindinius rizikos veiksnius, *įmonės* veiklos kryptis ir verslo valdymo strategiją.

3.2.6.2 *Ataskaitoje* turėtų būti atkreipiamas dėmesys į bet kokius neįprastus ar nestandartinius metodus, kurie paprastai nėra naudojami rinkoje *techniniams atidėjiniams* skaičiuoti, įskaitant bendrą pagrindimą, kodėl tokie metodai pasirinkti.

3.2.6.3 *Ataskaita* turėtų būti apžvelgti *techninių atidėjinių* skaičiavimo metodai toms sutartims, kurioms dėl duomenų trūkumo nebuvo galima taikyti patikimo aktuarinio metodo, ypač tais atvejais, kurie nurodyti Mokymas II direktyvos 82 straipsnyje. Tokių draudimo sutarčių *techninių atidėjinių* skaičiavimuose naudotų aproksimacijų tinkamumo vertinimas taip pat turėtų būti pateiktas *Ataskaitoje*.

3.2.6.4 *Ataskaitoje* privalo būti įvertintas pasirinkimo galimybių ir garantijų, numatytų draudimo ir perdraudimo sutartyse, metodų ir *modelių* tinkamumas.

3.2.6.5 Jei AF nustato, kad *techninių atidėjinių* skaičiavimams naudojamos informacinių technologijų sistemos nepakankamos atitinkamoms aktuarinėms ir statistinėms procedūroms palaikyti, tai turėtų būti paminėta *Ataskaitoje*.

3.2.6.6 Jei *techninių atidėjinių* skaičiavimas priklauso nuo kelių metodų ar *modelių*, *Ataskaitoje* turėtų būti nurodyti *reikšmingi* skirtumai tarp rezultatų, gautų naudojantis šiais metodais ar *modeliais*, ir kodėl tokie skirtumai galimi.

3.2.6.7 Jei per ataskaitinius metus buvo reikšmingų metodų pasikeitimų, jie turėtų būti detalizuoti *Ataskaitoje*. Taip pat turėtų būti pateikta tokių pasikeitimų argumentacija ir įvertinta įtaka *techniniams atidėjiniams*.

3.2.7 Prielaidos

3.2.7.1 *Ataskaitoje* turi būti aprašyta kaip buvo vertintas duomenų ir metodų, kuriais grindžiamos *techninių atidėjinių* skaičiavimuose naudotos prielaidos, tinkamumas.

3.2.7.2 *Ataskaitoje* turėtų būti atskleistos pagrindinės *techninių atidėjinių* skaičiavimo prielaidos ir paaiškintas jų tinkamumas atsižvelgiant į pagrindinius rizikos veiksnius, galinčius paveikti bendrovės draudimo ar perdraudimo įsipareigojimus.

3.2.7.3 *Ataskaitoje* turėtų būti atskleisti visi *reikšmingi* prielaidų pasikeitimai lyginant su prielaidomis, galiojusiomis rengiant ankstesnę *Ataskaitą*.

3.2.7.4 *Ataskaitoje* turėtų būti atskleista nuomonė apie *reikšmingų* sprendimų, priimtų vertinant prielaidas, tinkamumą įskaitant, bet neapsiribojant prielaidomis ir interpretacijomis, susijusiomis su:

- sutartyse numatytomis pasirinkimo galimybėmis ir garantijomis,
- draudėjų elgesiu,
- būsimus valdymo veiksmus,
- iš sandorio šalies atgautinas sumas,
- būsimus įvykius, kurie gali paveikti įmonės draudimo ar perdraudimo įsipareigojimus,
- įsipareigojimus, kurie gali egzistuoti neskaitant sutartinių įsipareigojimų.

3.2.8 Tiksliausių įverčių ir patirties palyginimas

3.2.8.1 *Ataskaitoje* turėtų būti apžvelgti tiksliausių įverčių ir patirties palyginimo procesai ir turi būti pabrėžta, jei *AF* kyla abejonių dėl šių procesų efektyvumo.

3.2.8.2 *Ataskaitoje* turėtų būti atskleistos *AF* peržiūros pastabos apie ankstesnių tiksliausių įverčių kokybę ir tuo remiantis padarytos išvados apie duomenų, metodų ar prielaidų tinkamumą *techniniams atidėjiniams* skaičiuoti. Vertinant ankstesnių įverčių kokybę, *Ataskaitoje* turi būti pabrėžti ir pakomentuoti atvejai, kai padarytos prielaidos reikšmingai nukrypo nuo faktinės patirties. Svyravimus gali būti lengviau suprasti, jei šiuose komentaruose jie išskaidomi į nuokrypius dėl atitinkamų aktualių verčių svyravimų ir atsiradusius dėl naudotų duomenų, metodų ar prielaidų (ne) tinkamumo. Jei toks išskaidymas atliekamas, *Ataskaita* turėtų atskleisti su tuo susijusius reikšmingus ekspertinius vertinimus.

3.2.9 Jautrumo analizė

3.2.9.1 *Ataskaitoje* turi būti pateikti techninių atidėjinių jautrumo analizės rezultatai pagal pagrindines rizikas, susijusias su įsipareigojimais, kuriuos tie *techniniai atidėjiniai* dengia.

3.3 Nuomonė apie rizikos prisiėmimo politiką

3.3.1 Nuomonė apie bendrą rizikos prisiėmimo politiką

3.3.1.1 *Ataskaitoje* turi būti pareikšta nuomonė apie bendrą *įmonės rizikos prisiėmimo* politiką.

3.3.1.2 *Ataskaitoje* turėtų būti pateikti veiksmai ir procedūros, kuriuos atliko *AF*, siekiant pateikti tokią nuomonę apie *įmonės rizikos prisiėmimo* politiką.

3.3.1.3 *Ataskaitoje* turėtų būti paaiškintos visos abejonės, kurias *AF* gali turėti dėl bendros *rizikos prisiėmimo* politikos tinkamumo.

3.3.1.4 *Ataskaitoje* turėtų būti pateiktos rekomendacijos kaip taisyti *AF* rastus *rizikos prisiėmimo* politikos trūkumus atsižvelgiant į *reikšmingumo* ir proporcingumo principus.

3.3.2 Analizės sritys

3.3.2.1. Atliekant bendros *rizikos prisiėmimo* politikos tinkamumo analizę turi būti išanalizuotos (įskaitant, bet neapsiribojant) sritys, nuodytos šio Standarto 3.3.3 – 3.3.7 punktuose.

3.3.3 Įmokų pakankamumas

3.3.3.1 *Ataskaitoje* turi būti pateiktos išvados, ar yra tikėtina, kad, atsižvelgiant į bendrą *rizikos prisiėmimo* politiką, įmokos bus pakankamos. Vertinant privaloma atsižvelgti į galimų rizikų (įskaitant *rizikos prisiėmimo* rizikas) pobūdį ir pasirinkimo galimybių bei garantijų, numatytų draudimo ir perdraudimo sutartyse, galimą įtaką.

3.3.4 Aplinkos pokyčiai

3.3.4.1 *Ataskaitoje* turėtų būti aprašyti išorinės aplinkos faktoriai, kurie gali turėti potencialios įtakos naujų sutarčių pelningumui (įskaitant atnaujinamas sutartis). Tokių faktorių pavyzdžiai gali būti infliacija, teisinė rizika, rinkos, kurioje veikia *įmonė*, pokyčiai, kurie gali paveikti verslo apimtį ir portfelio sudėtį.

3.3.5 Įmokų korekcijos

3.3.5.1 *Ataskaitoje* turi būti pakomentuota, kokį efektą įmokoms gali turėti jų koregavimas pagal žalų istoriją (bonus-malus sistema) ar homogeniškomis rizikoms grupėms taikomas analogiškas sistemas, jei analizuojamų produktų įmokos gali būti koreguojamos atsižvelgiant į patirtį.

3.3.6 Neigiama atranka

3.3.6.1 *Ataskaitoje* turi būti įtraukta AF išvada dėl neigiamos atrankos (*angl. anti-selection*) įmonės portfelyje rizikos įtakos, jei tokios rizikos galėtų turėti neigiamą poveikį *techniniams atidėjiniams* ar įmokų pakankamumui. *Ataskaitoje* turėtų būti pateiktos AF rekomendacijos dėl *rizikos prisiėmimo* politikos pataisų, jei tai padėtų sumažinti šias rizikas.

3.3.7 Sąsajos su kitais dokumentais (politikomis)

3.3.7.1 *Ataskaitoje* turėtų būti nurodyta, koku mastu bendra *įmonės rizikos prisiėmimo* politika nesuderinama su kitomis *įmonės* politikomis.

3.3.7.2 Tai turėtų apimti bent jau suderinamumą su *įmonės* rizikos apetitu, perdraudimo sutartimis ir *techniniais atidėjiniiais*.

3.4 Nuomonė apie perdraudimo sutartis

3.4.1 Nuomonė dėl perdraudimo sutarčių tinkamumo

3.4.1.1 *Ataskaitoje* turi būti pareikšta nuomonė apie perdraudimo sutarčių tinkamumą.

3.4.1.2 *Ataskaitoje* turėtų būti pateiktos visos abejonės, kurias gali turėti AF dėl perdraudimo sutarčių tinkamumo.

3.4.1.3 Jeigu AF nustato trūkumus, tai *Ataskaitoje* turėtų būti pateiktos rekomendacijos ir veiksmai, kurių reikėtų imtis, siekiant pagerinti perdraudimo sutartis:

- pašalinti persidraudimo apsaugos nesuderinamumus,
- sumažinti perdraudiko įsipareigojimo nevykdymo riziką,
- praplėsti *reikšmingų* rizikų apsaugą.

3.4.1.4 *Ataskaitoje* turėtų būti nurodyta, kaip AF priėjo prie tokios nuomonės.

3.4.2 Savitarpio santykiai

3.4.2.1 *Ataskaitoje* turėtų būti nurodyta, koku mastu *įmonės* perdraudimo sutartys nėra suderinamos su *įmonės*:

- rizikos apetitu,
- rizikos prisiėmimo politika,
- techniniais atidėjiniiais,

ir pateiktos rekomendacijos, kaip reikėtų pašalinti bet kokius neatitikimus.

3.4.2.2 AF komentaras apie savitarpio santykius turėtų apimti perdraudiko kreditingumo vertinimą.

3.4.3 Perdraudimo sutarčių veiksmingumas

3.4.3.1 *Ataskaitoje* turėtų būti apžvelgtas perdraudimo sutarčių, įskaitant *SPJ*, jautrumo įvairiems nepalankiems scenarijams vertinimas arba pateikta nuoroda į tokios analizės rezultatus *ORSA* ataskaitoje.

Galimų scenarijų pavyzdžiai:

- įvykusios katastrofinės žalos,
- rizikų agregavimas,
- perdraudiko įsipareigojimų nevykdymas,
- persidraudimo limitų išnaudojimas.

3.4.3.2 Apžvalgoje turėtų būti pateikta:

- iš perdraudimo ir *SPJ* atgautinos sumos,
- įtaka įmonės nuosavoms lėšoms.

3.4.3.3 Jei tinkama, apžvalgoje turėtų būti atsižvelgiama į perdraudimo atstatymo ar apsaugos pratęsimo ir galimo draudimo apsaugos nebuvimo įtaką.

3.4.3.4 *Ataskaitoje* gali būti įvertinta, kiek perdraudimo sutartys prisideda prie nuosavų lėšų svyravimų mažinimo.

3.5. Įnašas į rizikos valdymą

3.5.1. *Ataskaitoje* turėtų būti aprašytos sritys, kuriose *AF* reikšmingai prisidėjo prie rizikos valdymo sistemos įgyvendinimo, ir atlikti darbai. Ypatingai turėtų būti pabrėžtas *AF* įnašas į rizikos modeliavimą kapitalo reikalavimo skaičiavimuose. Taip pat gali būti nurodoma *AF* vaidmuo ir jo įnašas į vidinį modelį, reikšmingo įmonės rizikos profilio nuokrypio nuo standartinėje formulėje naudojamų prielaidų identifikavimas, įnašas į *ORSA* procesą, apimant požiūrį į taikomą testavimą nepalankiausiomis sąlygomis.

3.5.2. *Ataskaitoje* turėtų būti apibendrinti esminiai šios veiklos pastebėjimai ir pateiktos nuorodos į rizikos valdymo ataskaitas, kuriose tai pateikta plačiau.